

Moeilijk gedrag begrijpen en ombuigen naar werkzame sfeer

Tekst Renate Mamber

Soms lukt het zelfs de meest ervaren docent niet de vinger te leggen op waarom het niet loopt in een klas. Een frisse blik van buiten kan dan verschil maken. Het Floracollege vroeg Albert de Bruijn van de CED-Groep om het gedrag van leerlingen in vier klassen te observeren. Een korte interventie maakte echt al een verschil.

'Elke school zit wel eens met de vraag hoe de sfeer in een klas te verbeteren', zegt Wessel Visscher, zorgcoördinator van het Floracollege in Naaldwijk. 'We hadden afgelopen jaar zo'n klas, waarin ook sprake was van grensoverschrijdend gedrag. We wilden de handlingsbekwaamheid van de docenten vergroten om met dit soort gedrag om te gaan.'

Albert de Bruijn trok een dag uit om de klas te observeren. Daarna volgden twee bijeenkomsten met het docententeam. Nog drie andere klassen werden in het traject meegenomen. 'Albert wilde eerst observeren, zonder al te veel informatie vooraf. Dat heb

ik als zeer positief ervaren', zegt Wessel. Ook klasmentor Robin Veerkamp was daarover te spreken. 'Juist omdat hij als vreemde in de klas komt, ziet hij andere dingen dan wij. Hij trok conclusies waar ik niet direct op zou komen, maar die ik wel herkende.'

Behoeftte aan meer sturing

Na de observaties werden de klassen met alle docenten besproken. Daarbij kwamen het gedrag van individuele leerlingen, combinaties van leerlingen en de hele groep aan de orde. Zo kwam een dialoog op gang. 'In de bijeenkomst beschreef Albert wat hij zag en vroeg wat anderen zien en ervaren', vertelt

Robin. 'Hij gaf aan waar bepaald gedrag een signaal van kan zijn en stelde een mogelijke aanpak voor. Zo ontstond er draagvlak.' In Robins mentorklas was geen sprake van grensoverschrijdend gedrag, maar was het nuttig om preventief te kijken naar het gedrag van de leerlingen. 'Albert observeerde dat in deze klas de taakgerichtheid erg laag was. De leerlingen moesten steeds aan hun taak worden herinnerd en zelfs dan liep het vaak niet helemaal zoals je zou willen. Albert signaleerde als onderwijsbehoefte van deze klas: meer sturing van de docent en vaste routines.'

Klasmentor Robin Veerkamp (l) en zorgcoördinator Wessel Visscher. Robin kreeg als tip om zijn klas veel kleine, losse opdrachten te geven.

Robin kreeg ook praktische tips en adviezen. 'Bijvoorbeeld om met deze klas niet te veel klassikaal te werken, maar veel kleine, losse opdrachten te geven en te zorgen voor veel wisselingen, zodat de spanningsboog hoog blijft. En om ruimte in te plannen voor onderling contact, zodat de leerlingen dat niet zelf gaan opzoeken. Zulke praktische adviezen kun je direct toepassen. Je creëert daarmee duidelijkheid en structuur in de klas, waardoor je veel onrust voorkomt.'

Eigen aanpak

Robin vond het prettig om tijdens de bijeenkomsten te horen dat hij als docent veel din-

gen goed aanpakt. Wat hem en veel collega's verder bijbleef was de manier waarop Albert het belang van preventie benadrukte. Robin: 'Hij zei: maak een plan voor grensbewaking in plaats van grensverdediging. Dus maak een plan van handelingen en afspraken waarmee je ongewenst gedrag kunt voorkomen.' De docenten gingen na de bijeenkomsten met de praktische adviezen aan de slag en testten wat werkte en wat niet. 'Iedere klas heeft zijn eigen aanpak nodig', zegt Robin. 'In de ene klas kan bijvoorbeeld een vaste groepsopstelling rust brengen, maar bij mijn mentorklas werkte dat juist averechts. Die klas was meer gebaat bij afwisseling. Je moet dus creatief zijn in je aanpak en aanvoelen wat de leerlingen nodig hebben.'

Stappen gezet

De ondersteuning van de CED-Groep was met een dag observatie en twee bijeenkomsten per klas een korte interventie. Toch heeft deze volgens Wessel wat teweeggebracht. 'Gedrag is een complex proces dat je niet in één keer kunt veranderen, maar er zijn er wel degelijk stappen gezet. Albert werd echt gehoord door de collega's. Er was veel herkenning als hij aangaf waar bepaald gedrag een signaal van kan zijn. Als het begrip er is, dan scheelt dat al de helft. Het helpt docenten om op een andere manier op gedrag te reageren. Er kwam ook bewustwording op gang. Je gaat nadenken over wat je als docent doet en welk effect dat heeft op de klas. We zijn echt in beweging gekomen.'

Meer weten?
Albert de Bruijn
a.debruijn@cedgroep.nl
www.cedgroep.nl/gedragopdekaart